

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Рішенням Вченої ради Факультету психології,
соціальної роботи та спеціальної освіти
від 17 травня 2023 р., протокол № 4

Голова Вченої ради, декан
Наталія КЛИШЕВИЧ

ЗМІНИ ДО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ 016.00.02 Втручання при аутизмі

другого (магістерського) рівня вищої освіти

Галузь знань:	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність:	016 Спеціальна освіта
Кваліфікація:	Магістр зі спеціальної освіти

Введено в дію з 01.09.2023
(наказ від 22.06.2023 р. № 322)

Київ – 2023

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ
змін до освітньо-професійної програми
016.00.02 «Втручання при аутизмі»

Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

Протокол від 05.05.2023 р. № 9

Завідувач кафедри _____ (Олена МАРТИНЧУК)

Вчена Рада Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти

Протокол від 17.05.2023 р. № 4

Голова Вченої ради _____ (Наталія КЛІШЕВИЧ)

Науково-методичний центр стандартизації та якості освіти

Завідувач _____ (Євген АНТИНІН)

17.05.2023 р.

Проректор з науково-методичної та навчальної роботи

_____ (Олексій ЖИЛЬЦОВ)

17.05.2023 р.

Розроблено робочою групою у складі:

Керівник робочої групи:

Скрипник Т.В., доктор психологічних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка;

Члени робочої групи:

Мартинчук О.В., доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка;

Максимчук М.О., кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка;

Ковбасюк О.В., директор корекційно-розвиткового центру "Маленький принц" м. Києва;

Недашківська О.О., випускник освітньо-професійної програми «Втручання при аутизмі» спеціальності 016 Спеціальна освіта другого (магістерського) рівня вищої освіти (2022 р.);

Петрик-Лариза О.М., здобувач другого (магістерського) рівня зі спеціальності 016 Спеціальна освіта, освітньої програми «Втручання при аутизмі» (2022-2023 рр.).

ОБҐРУНТУВАННЯ

Зміни до освітньо-професійної програми зумовлені необхідністю уточнення змісту освітньо-професійної програми 016.00.02 «Втручання при аутизмі», затвердженої рішенням Вченої ради Київського університету імені Бориса Грінченка від 09.06.2021 р. протокол № 5 (наказ від 17.06.2021 р. № 432), з урахуванням результатів анкетування стейкхолдерів та акредитаційної експертизи освітньо-професійної програми (сертифікат про акредитацію освітньої програми № 3794 від 19.12.2022, Національне Агентство із забезпечення якості вищої освіти).

У процесі реалізації освітньо-професійної програми (виконання навчального плану, розроблення робочих програм навчальних дисциплін, проведення практичної підготовки, атестацій, опитувань) впродовж 2021-2022, 2022-2023 навчальних років група забезпечення отримала відгуки від викладачів, здобувачів, керівників баз практик, роботодавців, експертів із низкою побажань зробити окремі зміни у діючій освітньо-професійній програмі, а саме: посилити компоненти програми, присвячені науковим підходам до вивчення аутизму, оцінюванню особливих освітніх потреб, плануванню, реалізації та моніторингу ефективності підтримки дітей з аутизмом; надати більше можливостей для вибору індивідуальної освітньої траєкторії студентам із урахуванням їхніх професійних інтересів та потреб. Потреба в опануванні новими знаннями, навичками, технологіями була виявлена при аналізі міжнародного досвіду підготовки фахівців зі спеціальної освіти, ринку праці щодо вимог до рівня підготовки сучасних фахівців, запиту випускників; урізноманітнити проходження виробничої практики, зокрема в реабілітаційних центрах.

У процесі проведення консультацій, робочих нарад, засідань з усіма групами стейкхолдерів погоджено зміни до освітньо-професійної програми, що стосуються:

- уточнення придатності до працевлаштування відповідно до оновленого в 2022 році Класифікатора професій ДК 003:2010;
- уточнення назв, змісту та структури обов'язкових освітніх компонентів;
- уточнення змісту окремих видів практики; введення практики в інклюзивно-ресурсних центрах відповідно до потреб ринку праці;
- уточнення назв, змісту та структури вибірових освітніх компонентів та наповнення Каталогу вибірових дисциплін компонентами, спрямованими на удосконалення та поглиблення компетентностей у сфері підтримки осіб з особливими освітніми потребами, у тому числі з аутизмом;

- внесення змін до структурно-логічної схеми ОПП;
- внесення змін до матриць відповідності програмних компетентностей та результатів навчання компонентам освітньої програм.

Не підлягали перегляду програмні компетентності та очікувані результати навчання, ресурсне забезпечення чи інші характеристики програми.

Таким чином, зміни стосувалися частини I, II, IV і V, а саме в сегментах 4 – Придатність випускників до працевлаштування, 2.1, 2.2 «Структурно-логічна схема» та відповідних матрицях (IV «Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми»; V «Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідним компонентам освітньої програми») та додатку.

Нові редакції цих частин освітньо-професійної програми подано нижче.

I. Профіль освітньо-професійної програми 016.00.02 Втручання при аутизмі

4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Робочі місця: спеціальні заклади дошкільної та загальної середньої освіти, заклади дошкільної та загальної середньої освіти зі спеціальними та інклюзивними групами/класами, Інклюзивно-ресурсні центри, позашкільні заклади освіти, навчально-реабілітаційні центри, реабілітаційні установи, науково-дослідні установи та інші державні та приватні заклади системи Міністерства освіти і науки України, Міністерства соціальної політики України, які надають психолого-педагогічні, корекційно-розвиткові та реабілітаційні послуги дітям з особливими освітніми потребами та особам з інвалідністю. Згідно з Класифікатором професій ДК 003:2010 фахівці, які здобули освіту за освітньою програмою «Втручання при аутизмі», можуть обіймати такі первинні посади: 2340 – вчитель-дефектолог, 2340 – вчитель спеціальної освіти, 2340 – вчитель-реабілітолог. 2340 – фахівець (консультант) інклюзивно-ресурсного центру.

II. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів ОП

Код компонента	Код (н/д, пр., ат.)	Компоненти освітньо-професійної програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4	5
Обов'язкові компоненти ОП				
ОК 1	ОД.01	Професійне спілкування іноземною мовою	4	Екзамен
ОК 2	ОД.02	Цифрові технології у професійній діяльності	4	Залік
ОК 3	ОД.03	Актуальні проблеми та методологія досліджень у спеціальній та інклюзивній освіті	4	Екзамен
ОК 4	ОД.04	Менеджмент спеціальної та інклюзивної освіти	5	Екзамен
ОК 5	ОД.05	Оцінювання особливих освітніх потреб, планування, реалізація та моніторинг ефективності підтримки, консультативний супровід родин	5	Залік
ОК 6	ОД.06	Наукові підходи до вивчення аутизму, системна допомога дітям раннього та дошкільного віку з розладами аутистичного спектра	6	Екзамен
ОК 7	ОД.07	Системна допомога дітям молодшого шкільного віку з розладами аутистичного спектра	4	Залік
ОК 8	ОД.8	Системна допомога підліткам та молоді з розладами аутистичного спектра	4	Залік
ОК 9	ОП.1	Виробнича практика (в установах/закладах для дітей раннього та дошкільного віку)	6	Залік
ОК 10	ОП.2	Виробнича практика (в інклюзивно-ресурсних центрах)	4,5	Залік
ОК 11	ОП.3	Виробнича практика (в установах/закладах для дітей шкільного віку)	7,5	Залік
ОК 12	ОП.4	Переддипломна практика (дослідницька)	7,5	Залік
ОК 13	ОА.01	Написання та захист кваліфікаційної магістерської роботи.	5,5	Захист
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:			67,5	

1	2	3	4	5
Вибіркові компоненти ОП (додаток 1)				
<i>Вибірковий блок 1 - «Методи втручання з науково доведеною ефективністю для осіб з аутизмом»</i>				
ВК 1.1	ВД.1.01	Методи сенсомоторного та фізичного розвитку	6	Залік
ВК 1.2	ВД.1.02	Структуроване навчання	4	Залік
ВК 1.3	ВД.1.03	Методи керування поведінкою	4	Екзамен
ВК 1.4	ВД.1.04	Альтернативна та допоміжна комунікація	5	Екзамен
ВК 1.5	ВД.1.05	Методи формування соціальних навичок	4	Залік
Разом			23	
<i>Вибірковий блок 2 - «Раннє втручання при аутизмі»</i>				
ВК 1.1	ВД.2.01	Стандартні вимоги до організації служби раннього втручання	6	Залік
ВК 1.2	ВД.2.02	Психічний розвиток дитини раннього віку в нормі та з функціональними порушеннями	4	Залік
ВК 1.3	ВД.2.03	Технологія кейс менеджменту в Ранньому втручанні для дітей з аутизмом і їхніх родин	4	Екзамен
ВК 1.4	ВД.2.04	Денверська модель раннього втручання як системний підхід з науково доведеною ефективністю	5	Екзамен
ВК 1.5	ВД.2.05	Освітньо-розвивальне середовище для дітей раннього віку з розладами аутистичного спектра	4	Залік
Разом			23	
<i>Вибір з каталогу курсів</i>				
ВК	ВД. 3	Вибір навчальних дисциплін з каталогу на відповідну кількість кредитів	23	Заліки, екзамени
Разом			23	
Загальний обсяг вибірових компонентів:			23	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ			90	

2.2. Структурно-логічна схема ОП

1 семестр	2 семестр	3 семестр
ОК.1 Професійне спілкування іноземною мовою		
ОК.2 Цифрові технології у професійній діяльності		
ОК.3 Актуальні проблеми та методологія досліджень у спеціальній та інклюзивній освіті		
ОК.4 Менеджмент спеціальної та інклюзивної освіти		
ОК.5 Оцінювання особливих освітніх потреб, планування, реалізація та моніторинг ефективності підтримки, консультативний супровід родин	ОК.7 Системна допомога дітям молодшого шкільного віку з розладами аутистичного спектра	ОК.8 Системна допомога підліткам та молоді з розладами аутистичного спектра
ОК.6 Наукові підходи до вивчення аутизму, системна допомога дітям раннього та дошкільного віку з розладами аутистичного спектра	ОК.9 Виробнича практика (в установах/закладах для дітей раннього та дошкільного віку) ОК.10 Виробнича практика (в інклюзивно-ресурсних центрах)	ОК.11 Виробнича практика (в установах/закладах для дітей шкільного віку) ОК.12 Переддипломна практика (дослідницька)
Вибіркові компоненти	Вибіркові компоненти	Вибіркові компоненти
	ОА.1 Написання кваліфікаційної магістерської роботи	ОА.1 Захист кваліфікаційної магістерської роботи

IV. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програм

[illegible]

V. Матриця забезпечення результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми

[illegible]

ДОДАТОК 1 – ВИБІРКОВА ЧАСТИНА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Реалізація студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін, передбаченого пунктом 15 частини першої статті 62 Закону України «Про вищу освіту» в Київському університеті імені Бориса Грінченка відбувається відповідно до Положення про порядок та умови здійснення вибору навчальних дисциплін студентами, затвердженого наказом ректора від 25.11.2016 № 642.

1. Вибірковий блок 1 - «Методи з науково доведеною ефективністю для осіб з аутизмом»

Вибір студентом блоку 1 «Методи з науково доведеною ефективністю для осіб з аутизмом» створює умови для поглиблення професійних знань у межах обраної освітньо-професійної програми.

Вивчення дисциплін цього блоку спрямовано на поглиблення фахових компетентностей із застосування знань теорії і практики розроблення методично зумовлених й індивідуально зорієнтованих стратегій втручання. У цьому блоці здійснюється акцент на: концептуальних орієнтирах, за якими той чи той метод набуває статусу методів з науково доведеною ефективністю; системному підході щодо уявлення про висококваліфіковану підтримку осіб з аутизмом; методичній та технологічній деталізації кожного методу.

Під час вивчення дисциплін блоку 1 «Методи з науково доведеною ефективністю для осіб з аутизмом» здобувачі вищої освіти другого (магістерського) рівня оволодіють сучасним міжнародним та вітчизняним досвідом застосуванням знань з теорії і практики підходів та методів з науково доведеною ефективністю; опрацюють зміст кожного з представлених методів, умови для їх реалізації та вимоги до фахівця, який буде їх здійснювати.

Опанування представленими методами з науково доведеною ефективністю дасть змогу здобувачам стати успішними практиками і координаторами команд супроводу осіб з розладами аутистичного спектра у контексті планування, реалізації та відслідковування динаміки успіху стратегій втручання, що охоплюють методи впливу на цілісний розвиток цих осіб.

Вибір блоку здійснюється впродовж першого місяця навчання. Кожного семестру студенти мають форми контролю за різними компонентам цього блоку.

Перелік вибірових компонентів блоку 1 «Методи з науково доведеною ефективністю для осіб з аутизмом»

БК 1.1	ВД.1.01	Методи сенсомоторного та фізичного розвитку	6	Залік
БК 1.2	ВД.1.02	Структуроване навчання	4	Залік
БК 1.3	ВД.1.03	Методи керування поведінкою	4	Екзамен
БК 1.4	ВД.1.04	Альтернативна та допоміжна комунікація	5	Екзамен
БК 1.5	ВД.1.05	Методи формування соціальних навичок	4	Залік
Разом			23	

Структурно-логічна схема вибірових компонентів блоку 1 «Міофункціональна терапія» наведена нижче

Вибіркові компоненти ОП

Блок 1 «Методи втручання з науково-доведеною ефективністю для осіб з аутизмом»

ВК.1 Методи сенсомоторного та фізичного розвитку		
ВК.2 Структуроване навчання	ВК.3 Методи керування поведінкою	
	ВК.4 Альтернативна та допоміжна комунікація	ВК.4 Альтернативна та допоміжна комунікація
		ВК.5 Методи формування соціальних навичок

Матриця відповідностей програмних компетентностей вибіровим компонентам освітньої програми (вибіровий блок 1)

	ВД.1.01	ВД.1.02	ВД.1.03	ВД.1.04	ВД.1.05
ЗК 8	+	+	+	+	+
ЗК 9	+	+	+	+	+
СК 2	+	+	+	+	+
СК 3	+	+	+	+	+
СК 4	+	+	+	+	+
СК 8	+	+	+	+	+
СК 9	+	+	+	+	+
СКУ 11	+	+	+	+	+

Матриця забезпечення результатів навчання відповідним вибіровим компонентам освітньої програми (вибіровий блок 1)

	ВД.1.01	ВД.1.02	ВД.1.03	ВД.1.04	ВД.1.05
РН 3	+	+	+	+	+
РН 4	+	+	+	+	+
РН 6	+	+	+	+	+
РН 7	+	+	+	+	+
РН 13	+	+	+	+	+
РНУ 15	+	+	+	+	+

2. Вибірковий блок 2 - «Раннє втручання при аутизмі»

Вибір студентом блоку 2 «Раннє втручання при аутизмі» створює умови для поглиблення професійних знань у межах обраної освітньо-професійної програми.

Вивчення дисциплін цього блоку спрямовано на поглиблення фахових компетентностей із застосування знань теорії і практики надання кваліфікованої підтримки та допомоги дітям з розладами аутистичного спектра раннього віку. Зміст дисциплін, що

складають цей вибірковий блок, дає змогу здобувачам освіти оволодіти сучасним уявленням про: порядок організації діяльності служб раннього втручання за міжнародними стандартами; специфіку розвитку дітей раннього віку з аутизмом (у порівняльному аспекті); вимоги до фахівців, які надають підтримку дітям та їхнім родинам; зміст успішних практик, що уможлиблює пролонговане планування, методичну обґрунтовану реалізацію й неперервний моніторинг динаміки успіху в процесі супроводу дітей раннього віку з аутизмом та їхніх родин.

Під час вивчення дисциплін блоку 2 «Раннє втручання при аутизмі» здобувачі вищої освіти другого (магістерського) рівня оволодіють визнаними на міжнародному рівні технологіями («Кейс менеджмент в ранньому втручанні», «Денверська модель раннього втручання», «Середовищний підхід»), що дасть їм змогу встановлювати ефективну взаємодію з батьками та іншими фахівцями команди супроводу; приймати ефективні рішення у процесі визначення, розроблення індивідуальних програм раннього втручання; аналізувати результативність при впровадженні певних підходів; забезпечувати відповідний перехід (транзит) від процесу супроводу у межах програм раннього втручання до освітнього процесу у закладах освіти.

Вибір блоку здійснюється впродовж першого місяця навчання. Кожного семестру студенти мають форми контролю за різними компонентами цього блоку.

Перелік вибірових компонентів блоку 1 «Раннє втручання при аутизмі»

ВК 1.1	ВД.2.01	Стандартні вимоги до організації служби раннього втручання	6	Залік
ВК 1.2	ВД.2.02	Психічний розвиток дитини раннього віку в нормі та з функціональними порушеннями	4	Залік
ВК 1.3	ВД.2.03	Технологія кейс менеджменту в Ранньому втручанні для дітей з аутизмом і їхніх родин	4	Екзамен
ВК 1.4	ВД.2.04	Денверська модель раннього втручання як системний підхід з науково доведеною ефективністю	5	Екзамен
ВК 1.5	ВД.2.05	Освітньо-розвивальне середовище для дітей раннього віку з розладами аутистичного спектра	4	Залік
Разом			23	

Структурно-логічна схема вибірових компонентів блоку 1 «Міофункціональна терапія» наведена нижче

Вибіркові компоненти ОП

Блок 2 «Раннє втручання при аутизмі»

ВК.1 Стандартні вимоги до організації служби раннього втручання		
ВК.2 Психічний розвиток дитини раннього віку в нормі та з функціональними порушеннями	ВК.3 Технологія кейс менеджменту в Ранньому втручанні для дітей з аутизмом і їхніх родин	
	ВК.4 Денверська модель раннього втручання як системний підхід з науково доведеною ефективністю	ВК.4 Денверська модель раннього втручання як системний підхід з науково доведеною ефективністю
		ВК.5 Освітньо-розвивальне середовище для дітей раннього віку з розладами аутистичного спектра

Матриця відповідностей програмних компетентностей вибіровим компонентам освітньої програми (вибірковий блок 2)

	ВД.2.01	ВД.2.02	ВД.2.03	ВД.2.04	ВД.2.05
ЗК 8			+	+	+
ЗК 9	+	+	+	+	+
СК 2			+	+	+
СК 3	+	+	+	+	+
СК 4	+	+	+	+	+
СК 6	+	+	+	+	+
СК 9	+		+	+	+
СКУ 12	+	+	+	+	+

Матриця забезпечення результатів навчання відповідним вибіровим компонентам освітньої програми (вибірковий блок 2)

	ВД.2.01	ВД.2.02	ВД.2.03	ВД.2.04	ВД.2.05
РН 3			+	+	+
РН 4	+	+		+	
РН 6	+	+	+	+	+
РН 8	+				+
РН 13	+		+	+	+
РНУ 15	+		+	+	+

3. Вибір з каталогу курсів

Вибір дисциплін із Каталогу курсів з урахуванням власних потреб та інтересів дозволяє здобувачу поглибити фахові знання та здобути додаткові компетентності, зокрема в межах споріднених спеціальностей галузі знань, та/або ознайомитися із сучасним рівнем наукових досліджень різних галузей знань та розширити й поглибити знання за загальними й спеціальними (фаховими) компетентностями.